

EUROPEAN COMMISSION

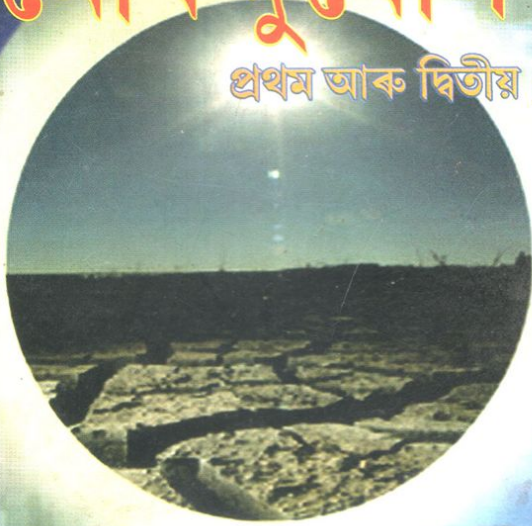

Humanitarian Aid

actionaid

মোৰ দুৰ্যোগ - কৰ্মপুথি

প্রথম আৰু দ্বিতীয় শ্ৰেণীৰ বাবে

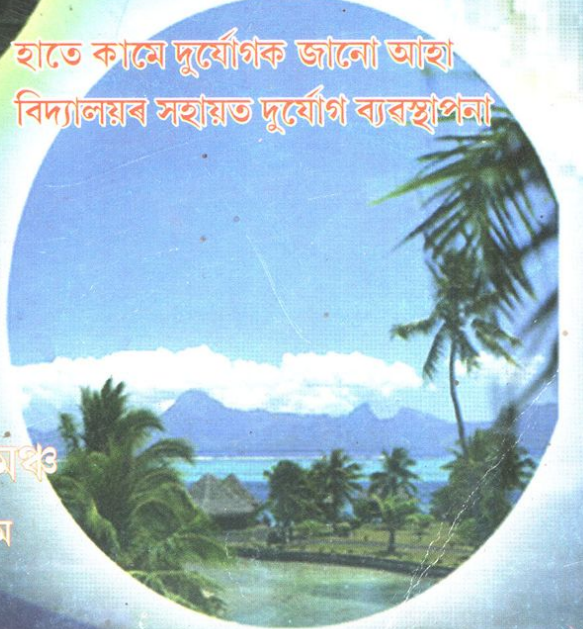

হাতে কামে দুৰ্যোগক জানো আহা
বিদ্যালয়ৰ সহায়ত দুৰ্যোগ ব্যৱস্থাপনা

গ্রাম্য বিকাশ মঞ্চ

নলবাৰী : অসম

মোৰ দুৰ্যোগ-কৰ্মপুথি

প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় শ্ৰেণীৰ বাবে

সমন্বয়ক

উত্তম কুমাৰ বৰদলৈ

সহযোগী

ৰমেন দাস

গ্ৰাম্য বিকাশ মঞ্চ

নলবাৰী

Mor Durjog-Karmaputhi : A School Teacher's Resource Book on Disaster Risk Reduction for class I and II , coordinated by Uttam Bordoloi and published by Development Communication Cell, Gramya Vikash Mancha, Nalbari (Assam), Pin - 781350 under PSDRRMS Project, Assam supported by Actionaid India and funded by DIPECHO.

প্রকাশক : ডেভেলপমেন্ট কমিউনিকেচন্ চেল, গ্রাম্য বিকাশ মঞ্চ

মুখ্য কাৰ্য্যালয় : ১ নং বৰধনৰা

ডাক : দক্ষিণগাওঁ

জিলা : নলবাৰী (অসম)

পিন - ৭৮১৩৫০

প্রকাশ : ২০১০ চন

স্বত্ব : প্রকাশক

বেটুপাত : প্রকাশ বৰা

অলংকৰণ : পিউ দত্ত, ববীন্দ্র চৌধুৰী, প্রভাত মৰাং

সম্পাদনা : প্রফুল্ল কুমাৰ ভট্ট

মুদ্রণ : অৰোৰা ফাইন আৰ্টচ্,
বামুণীমৈদাম, গুৱাহাটী-৭৮১০২১

(কেৱল ব্যক্তিগত সীমিত বিতৰণৰ বাবে)

পাতনি

সভ্যতাৰ উত্তৰণৰ পথত মানুহ বিভিন্ন ধৰণৰ দুৰ্যোগৰ সন্মুখীন হৈ আহিছে। প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগৰ লগতে মানৱসৃষ্ট দুৰ্যোগেও আমাৰ পৃথিৱীখন চানি পেলাইছে। এই মানৱসৃষ্ট দুৰ্যোগ নিৰ্মূল কৰাৰ বাবে গোটেই পৃথিৱী জুৰি এক আগতীয়া পৰিকল্পনা আৰু প্ৰস্তুতিৰ প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে। এই ক্ষেত্ৰত সচেতনতা আৰু আগতীয়া প্ৰস্তুতিৰ বাবে আমাৰ বিদ্যালয়সমূহে এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা ল'ব পাৰে।

আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সংগঠন 'একচন এইড'-এ দৰিদ্ৰতা, অসমতা আৰু অন্যান্য নিৰ্মূল কৰাৰ বাবে ৪০ খন দেশত সেৱা আগবঢ়াই আহিছে। দুৰ্যোগ আৰু ইয়াৰ বিপদৰ আশংকা প্ৰশমনৰ বিষয়টোও এই সংগঠনে বিশেষ গুৰুত্ব সহকাৰে গ্ৰহণ কৰিছে। 'একচন এইড'ৰ অংশীদাৰ হিচাপে নলবাৰীৰ বৰধনৰাত অৱস্থিত বে-চৰকাৰী সংস্থা 'গ্ৰাম্য বিকাশ মঞ্চ' ই জিলাখনৰ কেইখনমান নিৰ্বাচিত বিদ্যালয়ত অঞ্চলটোৰ বাবে প্ৰাসংগিক দুৰ্যোগসমূহৰ মোকাবিলা কৰাৰ বাবে অনুশীলন অব্যাহত ৰাখিছে। নলবাৰী জিলাৰ ৪০ খন বিদ্যালয়ৰ শিক্ষকসকলৰ জৰিয়তে ইতিমধ্যে দুৰ্যোগ আৰু ইয়াৰ বিপদৰ আশংকা প্ৰশমনৰ বাবে এলানি কৰ্মশালা অনুষ্ঠিত কৰি বিভিন্ন শিক্ষণ-শিকন সামগ্ৰী আৰু ইয়াৰ প্ৰয়োগ কৌশল প্ৰস্তুত কৰা হয়। এই অনুশীলন সম্পূৰ্ণ কৰাৰ বাবে তিতাবৰস্থ যোৰহাট জিলা শিক্ষা আৰু প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠানক দায়িত্ব অৰ্পণ কৰা হয়।

যোৰহাট জিলা শিক্ষা আৰু প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠানে এই দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰি প্ৰথম শ্ৰেণীৰ পৰা অষ্টম শ্ৰেণীলৈকে প্ৰয়োগৰ উপযোগী হোৱাকৈ 'মোৰ দুৰ্যোগ-কৰ্মপুথি' শিৰোনামাৰে এলানি শিক্ষণ-শিকন সামগ্ৰীৰ এটি সত্তাৰ প্ৰস্তুত কৰি উলিয়ায়। শ্ৰেণীসমূহক [১] প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় শ্ৰেণী, [২] তৃতীয়, চতুৰ্থ আৰু পঞ্চম শ্ৰেণী আৰু [৩] ষষ্ঠ, সপ্তম আৰু অষ্টম শ্ৰেণী এই তিনিটা ভাগত বিভক্ত কৰি শিক্ষণ-শিকন সামগ্ৰীৰ সত্তাৰটি তিনি খণ্ডত সজোৱা হৈছে।

সামগ্ৰীসমূহ প্ৰস্তুত কৰি তোলাতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক দুৰ্যোগৰ সন্মুখীন হোৱাৰ ক্ষেত্ৰত মানসিকভাৱে প্ৰশিক্ষিত কৰি তোলাৰ বাবে অধিক গুৰুত্ব দিয়া হৈছে। দুৰ্যোগৰ ক্ষেত্ৰত পূৰ্বানুমানৰ যোগেদি বিপদৰ আশংকা হ্রাস কৰাৰ বাবে প্ৰয়োজন হোৱা সিদ্ধান্ত গ্ৰহণৰ সক্ষমতা, তথ্যসমূহ শুদ্ধভাৱে গ্ৰহণ কৰিব পৰা আদি দিশত চিন্তণ শক্তিৰ বিকাশৰ বাবে এই শিক্ষণ-শিকন সামগ্ৰীসমূহ বিশেষভাৱে প্ৰস্তুত কৰা হয়। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে ভালপোৱা সাধুকথা, কাৰ্টুন, বিভিন্ন তালিকা, খেল-ধেমালী, প্ৰকল্প, নাটিকা ইত্যাদিৰ আধাৰত সামগ্ৰীসমূহ প্ৰস্তুত কৰা হৈছে।

নেচনেল কাৰিকুলাম ফ্ৰেমৱৰ্ক ২০০৫ৰ মূল মার্গ নিৰ্দেশক নীতিকেইটা প্ৰয়োগ কৰাৰ এটি সুবিধা এই অনুশীলনত লাভ কৰা হৈছে। শ্ৰেণীকক্ষত আৰ্জিত জ্ঞানৰ লগত ব্যৱহাৰিক জীৱনৰ সম্পৰ্ক স্থাপন কৰা, বিষয়সমূহৰ মাজৰ পাৰস্পৰিক সম্পৰ্ক স্থাপন কৰা, শিক্ষা আহৰণ আনন্দদায়ক কৰি তোলা, মুখস্থ পদ্ধতিৰ পৰা আঁতৰি আহি জ্ঞান লাভ কৰাতো নিশ্চিত কৰা, পাঠ্যপুথি কেন্দ্ৰিক নোহোৱাকৈ শিশুৰ সৰ্বাঙ্গীন উন্নতি সাধন কৰাৰ বাবে যাতে পাঠ্যক্ৰমখন সমৰ্থ হয় তাক নিশ্চিত কৰা ইত্যাদি দিশসমূহ এই সত্তাৰত অনুসৰণ কৰা হৈছে। নেচনেল কাৰিকুলাম ফ্ৰেমৱৰ্ক ২০০৫ৰ স্পষ্ট ইংগিত অনুসৰণ কৰি পাঠ্যপুথিৰ পৰিবৰ্তে শিক্ষণ-শিকন সামগ্ৰীৰ এলানি সত্তাৰৰ যোগেদি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক জ্ঞান অৰ্জনত সহায় কৰাতো জৰুৰী বুলি বিবেচিত হৈছে।

এই কাৰ্য সম্পাদন কৰোতে বিভিন্ন বিষয়ৰ সমল ব্যক্তিৰ সহায় লোৱাৰ উপৰিও অসম বিজ্ঞান প্ৰযুক্তিবিদ্যা আৰু পৰিৱেশ পৰিষদৰ পৰা প্ৰকাশিত 'পৰিৱেশ বিজ্ঞান অভিধান', 'Centre for Science & Environment' ৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত 'How Green is my School', 'ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষা গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদ'- দিল্লীৰ দ্বাৰা নিৰম, দশম আৰু একাদশ শ্ৰেণীৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰা দুৰ্যোগ পাঠ্যপুথিৰ লগতে বিভিন্ন প্ৰসংগ পুথিৰ সহায় লোৱা হৈছে।

যোৰাহাট জিলা শিক্ষা-প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠানৰ অধ্যক্ষ শ্ৰীউত্তম কুমাৰ বৰদলৈয়ে সমন্বয়ক হিচাপে দায়িত্ব লৈ শিক্ষণ-শিকন সামগ্ৰীৰ সন্তাৰটি প্ৰস্তুত কৰি দিয়াৰ বাবে ধন্যবাদ জনাইছে। গুৱাহাটীস্থ সৰ্বশিক্ষা অভিযান মিছনৰ মুখ্য কাৰ্যালয়ত কৰ্মৰত প্ৰালোচক ৰমেন দাসে শিক্ষণ-শিকন সামগ্ৰীৰ সন্তাৰটি প্ৰস্তুত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত শ্ৰীবৰদলৈক সহযোগিতা আগবঢ়োৱাৰ লগতে বিষয়টোৰ সন্দৰ্ভত দুৰ্যোগ আৰু ইয়াৰ আশংকা প্ৰশমন প্ৰকল্পৰ শিক্ষক-শিক্ষয়ত্ৰীসকলক প্ৰশিক্ষিত কৰি তোলাৰ বাবে আন্তৰিক শলাগ লৈছে। ৰাজ্যিক শিক্ষা গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান, অসমৰ সঞ্চালক মহোদয়ে এই শিক্ষণ-শিকন সামগ্ৰীৰ সন্তাৰটি প্ৰস্তুত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত আগবঢ়োৱা প্ৰয়োজনীয় দিহা পৰামৰ্শৰ বাবে কৃতজ্ঞতা জনাইছে। ইয়াৰ উপৰিও একচন এইডৰ আঞ্চলিক প্ৰবন্ধক শ্ৰীমৃগাল গোঁহাই, সংস্থাটোৰে স্বপন সিনহা, আব্দুল হাচিব আৰু একচন এইডৰ অন্যান্য সহযোগী সদস্যৰ লগতে শ্ৰীউদালক দত্ত, অসম সৰ্বশিক্ষা অভিযান মিছনৰ উপ-অভিযন্তা অনিছউজ জামান আৰু প্ৰাক্তন প্ৰালোচক শ্ৰীহোমেশ্বৰ কলিতাক বিশেষ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছে। এই সন্তাৰটি প্ৰস্তুত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত নলবাৰী জিলাৰ দুৰ্যোগ আৰু ইয়াৰ আশংকা প্ৰশমন প্ৰকল্পৰ শিক্ষক-শিক্ষয়ত্ৰীসকল, যোৰাহাট জিলা প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠানৰ প্ৰবন্ধা মণ্ডলী আৰু অন্যান্য সমল ব্যক্তিসকল, নলবাৰী জিলা বিদ্যালয়সমূহৰ পৰিদৰ্শক মহোদয়, বৰিগোগ-বনভাগ আৰু পূব নলবাৰী শিক্ষা খণ্ডৰ খণ্ড প্ৰাথমিক শিক্ষা বিষয়াদয়, নলবাৰী জিলা দুৰ্যোগ ব্যৱস্থাপনা অধিকাৰণৰ জিলা বিষয়া শ্ৰীঘনশ্যাম থাউচেন, যোগেন্দ্ৰ নাথ ডেকা প্ৰকল্পৰ অন্তৰ্গত বিদ্যালয়সমূহৰ সমল শিক্ষক-সকল, পৰামৰ্শ সমিতিৰ সদস্যসকল, গ্ৰাম্য বিকাশ মঞ্চৰ কৰ্মকৰ্তা তথা স্বেচ্ছাসেৱকসকলক বিশেষভাৱে কৃতজ্ঞতা জনাইছে। এই শিক্ষণ-শিকন সন্তাৰটি আৰু অধিক সমৃদ্ধ কৰাৰ বাবে শিক্ষক, শিক্ষাবিদ, আৰু অভিজ্ঞ ব্যক্তিৰ দিহা পৰামৰ্শ আৰু সমালোচনা আন্তৰিকভাৱে কামনা কৰিছে।

সদৌ শেষত অসমৰ ৰাজহ আৰু দুৰ্যোগ ব্যৱস্থাপনা মন্ত্ৰী মাননীয় ডাঃ ভূমিধৰ বৰ্মন মহোদয়ে নলবাৰীৰ এই প্ৰকল্প ৰূপায়িত বিদ্যালয় তথা গাওঁসমূহৰ উপৰিও সমগ্ৰ ৰাজ্যখনৰ কাৰণে দুৰ্যোগ আৰু ইয়াৰ আশংকা প্ৰশমনৰ এক সুন্দৰ নিদৰ্শন হোৱাৰ লক্ষ্যত আগবঢ়োৱা পৰামৰ্শৰ বাবে গ্ৰাম্য বিকাশ মঞ্চ, নলবাৰী তেখেতৰ ওচৰত আজীৱন কৃতজ্ঞ হৈ ৰব।

পৃথিভূষণ ডেকা

সভাপতি

গ্ৰাম্য বিকাশ মঞ্চ, নলবাৰী

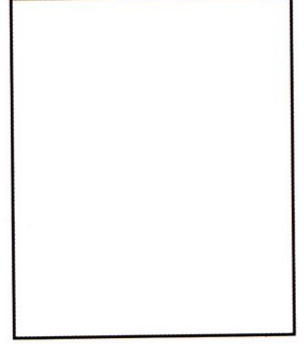
২০১০ চন।

মোৰ দুৰ্যোগ-কৰ্মপুথি

মোৰ নাম : .....

মই পঢ়া বিদ্যালয়ৰ নাম : .....

মই পঢ়া শ্ৰেণীটোৰ নাম : .....

মোৰ ফটো

মোৰ ঘৰৰ ঠিকনা :-

চুবুৰীৰ নাম : .....

গাৱঁৰ নাম : .....

গাওঁ পথগায়তৰ নাম : .....

উন্নয়ন খণ্ডৰ নাম : .....

মোৰ মা-দেউতাৰ নাম :

..... (মা)

..... (দেউতা)

মোৰ জন্মৰ তাৰিখ আৰু বাৰ :

.....

আমাৰ ঘৰৰ ফোন নং :

.....

তলৰ ছবিবোৰৰ এখন এখনকৈ কাটি লওঁ ।

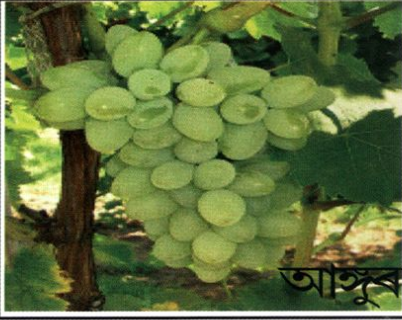
ষ্ট্ৰবেৰি

কল

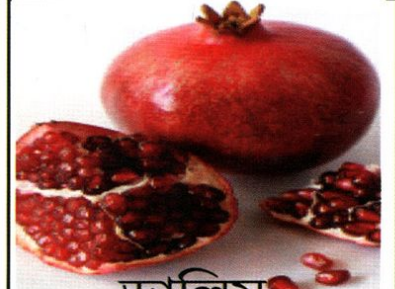
আপেল

আঙ্গুৰ

তৰমুজ

ডালিম

আনাৰস

মধুৰীআম

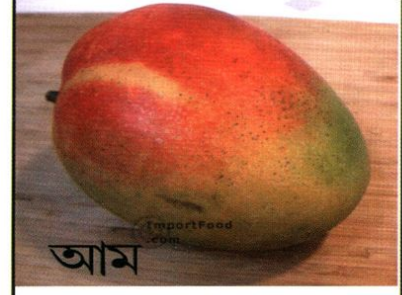
কঁঠাল

নাৰিকল

লিচু

আম

কৰদৈ

কমলা

অমিতা

এতিয়া ছবিবোৰ সানমিহলি কৰোঁ ।

তলৰ ছবিবোৰৰ এখন এখনকৈ কাটি লওঁ।

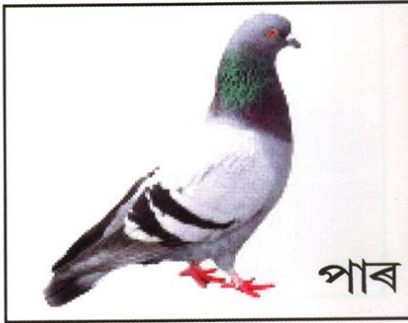
চিলনী

কুকুৰা

বাদুলী

পাৰ

ফেঁচা

হাঁহ

উট চৰাই

ভাটৌ

ম'ৰা

পেঙ্গুইন

শগুন

ধগেশ

শালিকা

কাউৰী

বৰঢৌবেলা

এতিয়া ছবিবোৰ সানমিহলি কৰোঁ।

তলৰ ছবিবোৰৰ এখন এখনকৈ কাটি লওঁ।

ৰৌ

ইলিচ

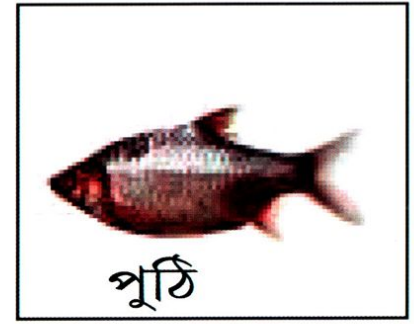
মাগুৰ

বৰালী

মিছা

পুঠি

হাঙ্গুৰ

উৰণীয়া মাছ

টুনা মাছ

কমন কাৰ্প

গৰৈ

কাৰৈ

চিতল

সামুদ্রিক যোঁৰা

আলংকৰিক মাছ

এতিয়া ছবিবোৰ সানমিহলি কৰোঁ।

তলৰ ছবিবোৰৰ এখন এখনকৈ কাটি লওঁ ।

বৰল

পৰুৱা

বিছা

পইতাঁছোৰা

মাখি

বৃশ্চিক

মকৰা

ছেলা

মহ

কেৰেলুৱা

পখিলা

ফৰিং

জিএণ

মৌ-মাখি

জোক

এতিয়া ছবিবোৰ সানমিহলি কৰোঁ ।

তলৰ ছবিবোৰৰ এখন এখনকৈ কাটি লওঁ ।

গৰু

জেৰা

ম'হ

মেকুৰী

ভালুক

কুকুৰ

হাতী

শিয়াল

জিৰাফ

ছাগলী

সিংহ

হৰিণ

গঁড়

বাঘ

বান্দৰ

এতিয়া ছবিবোৰ সানমিহলি কৰোঁ ।

তলৰ ছবিবোৰৰ এখন এখনকৈ কাটি লওঁ।

কেকোঁৰা

ঘৰিয়াল

সাপ

বেং

জেঠি

তৰামাছ

নাইপিয়া

অজগৰ

কাছ

উৰণীয়া জেঠি

অক্টোপাছ

শামুক

আৰ্মাডিল্লো

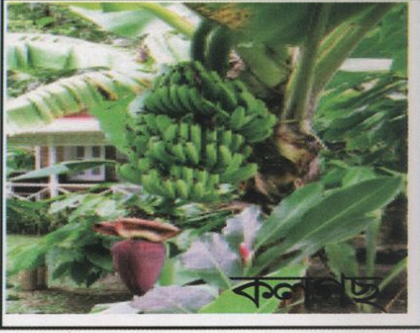
চলামাগুৰ

তেজপিয়া

এতিয়া ছবিবোৰ সানমিহলি কৰোঁ।

তলৰ ছবিবোৰৰ এখন এখনকৈ কাটি লওঁ।

কলাগছ

তামোল

ধান

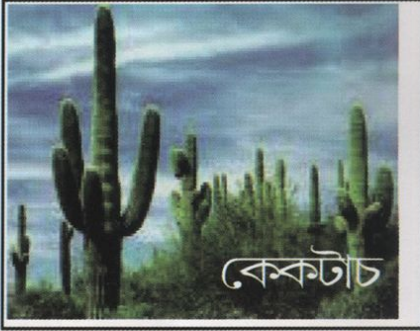
বাঁহ

অমিতা

আপেল

কেকটাচ

কুঁহিয়াৰ

নাৰিকল

চাহগছ

তুলসী

মধুৰীআম

আমগছ

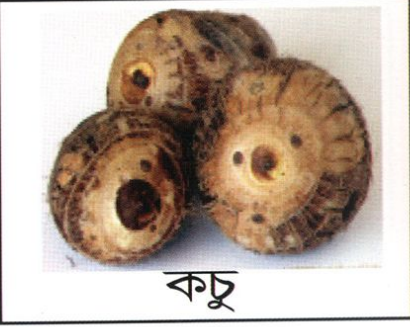
এলভেৰা

পদুম

এতিয়া ছবিবোৰ সানমিহলি কৰোঁ।

তলৰ ছবিবোৰৰ এখন এখনকৈ কাটি লওঁ।

কচু

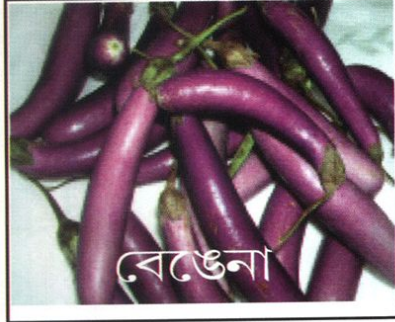
ভাতকেৰেলা

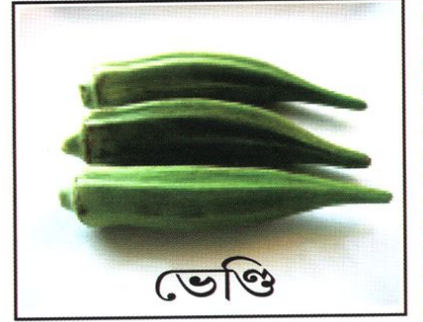
ফুলকৰি

বিলাহী

বেঙেনা

ভেঙি

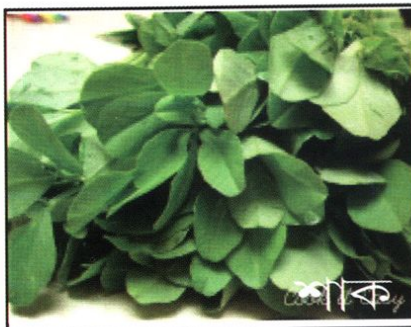
আলু

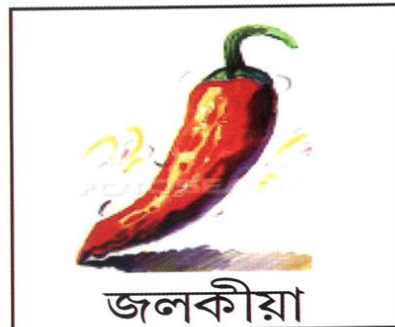
বন্ধাকৰি

পিঁয়াজ

শাক

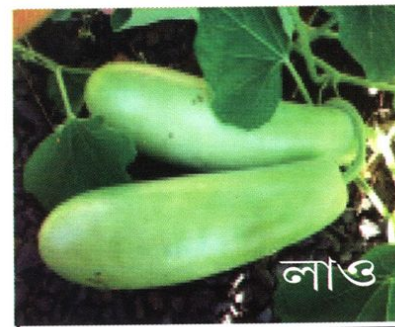
জলকীয়া

বিন

মূলা

লাও

তিতাকেৰেলা

এতিয়া ছবিবোৰ সানমিহলি কৰোঁ।

তলৰ ছবিবোৰৰ এখন এখনকৈ কাটি লওঁ।

মটৰ চাইকেল

বাছ

নাও

জীপ

ট্ৰাম

চাইকেল

হেলিকপ্টাৰ

অট'ৰিক্সা

উৰাজাহাজ

হাতৰিক্সা

গৰুগাড়ী

ৰেলগাড়ী

ৰকেট

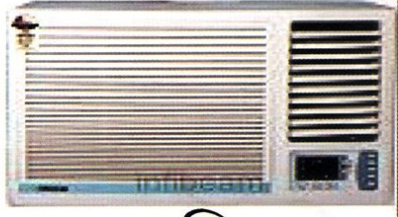
শ্লেজ

ৰিক্সা

এতিয়া ছবিবোৰ সানমিহলি কৰোঁ।

তলৰ ছবিবোৰৰ এখন এখনকৈ কাটি লওঁ।

এ,চি

ইষ্ট্ৰি

জাগ

বাদু

ফ্ৰিজ

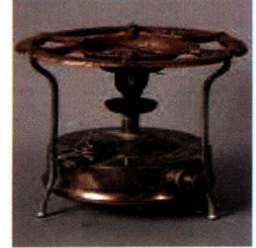
ফেন

কেটলি

চুৰি

ষ্টোভ

লেম্প

গেছ চিলিণ্ডাৰ

টেবুল লাইট

প্ৰেছাৰ কুকাৰ

শৰাই

বাতি

এতিয়া ছবিবোৰ সানমিহলি কৰোঁ।

তলৰ ছবিবোৰৰ এখন এখনকৈ কাটি লওঁ ।

ভাত

গাখীৰ

ৰুটি

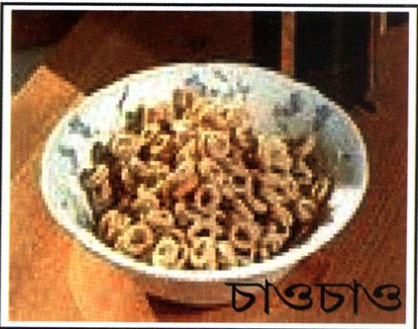
মাংস

মাখন

বিস্কুট

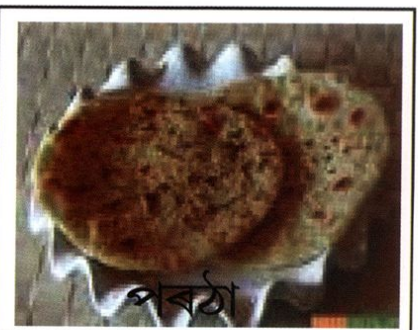
চাওচাও

মাছ

পাউৰুটি

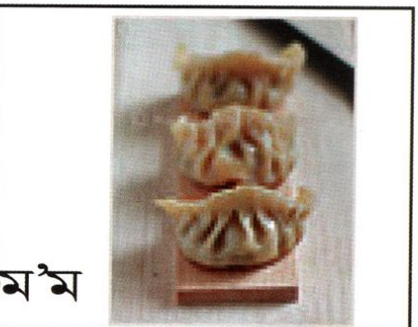
পৰুঠা

চিপ্‌ছ

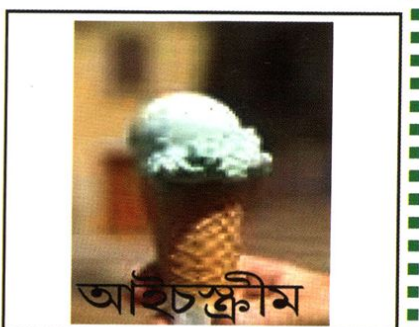
চিংৰা

ম'ম

লালমোহন

আইচক্ৰীম

এতিয়া ছবিবোৰ সানমিহলি কৰোঁ ।

তলৰ ছবিবোৰৰ এখন এখনকৈ কাটি লওঁ।

মোবাইল

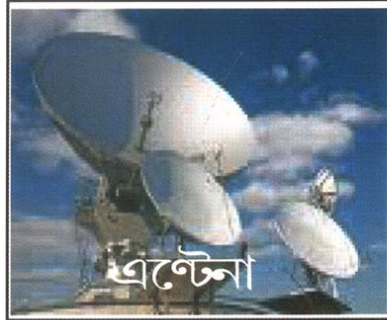
ৰেডিঅ'

কম্পিউটাৰ

পোষ্টকাৰ্ড

এণ্টেনা

টেলিফোন

ডিচ এণ্টেনা

চিডি

টিভি

উপগ্রহ এণ্টেনা

অনুভাষ

চিডি প্লেয়াৰ

পেনড্ৰাইভ

কৃত্ৰিম উপগ্রহ

বাতৰি কাকত

এতিয়া ছবিবোৰ সানমিহলি কৰোঁ।

কাটি লোৱা ছবিবোৰ সানমিহলি কৰা।
ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ৪ জনীয়া দলত সানমিহলি
ছবিবোৰ লৈ তলৰ কাম কেইটা কৰিবা।

- কাম- ১ : যানবাহনৰ ছবিবোৰ বাছি উলিওৱা।
- কাম- ২ : যোগাযোগৰ ছবিবোৰ বাছি উলিওৱা।
- কাম- ৩ : ফল-মূলৰ ছবিবোৰ বাছি উলিওৱা।
- কাম- ৪ : চৰাইৰ ছবিবোৰ বাছি উলিওৱা।
- কাম- ৫ : ফুলৰ ছবিবোৰ বাছি উলিওৱা।
- কাম- ৬ : কীট-পতংগৰ ছবিবোৰ বাছি উলিওৱা।
- কাম- ৭ : মাছৰ ছবিবোৰ বাছি উলিওৱা।
- কাম- ৮ : সৰীসৃপৰ ছবিবোৰ বাছি উলিওৱা।
- কাম- ৯ : জীৱ-জন্তুৰ ছবিবোৰ বাছি উলিওৱা।
- কাম- ১০ : শস্যৰ ছবিবোৰ বাছি উলিওৱা।
- কাম- ১১ : ঘৰত ব্যৱহাৰ হোৱা বস্তুৰ ছবিবোৰ বাছি উলিওৱা।

এতিয়া ছবিবোৰ আকৌ সানমিহলি কৰা।
দলত সানমিহলি ছবিবোৰ লৈ আকৌ বাছি
উলিওৱা। আটাইকেইটা কাম শেষ কৰিবলৈ
কিমান সময় লাগিল কোৱা।

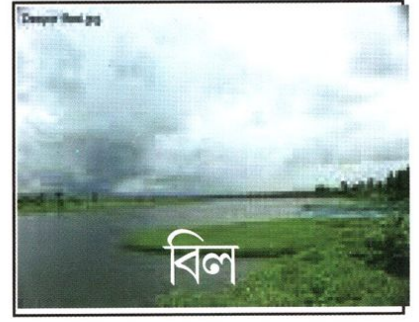
তলৰ ছবিবোৰৰ নাম কওঁ —

নদী

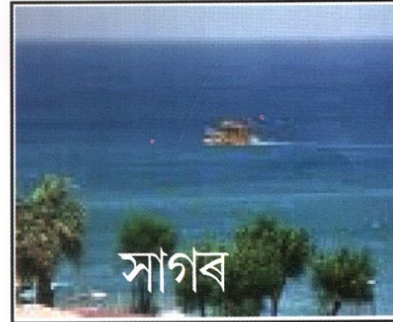
পাহাৰ

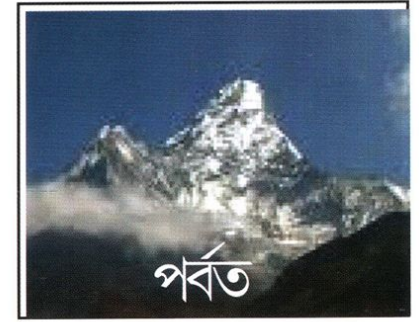
বিল

হাবি

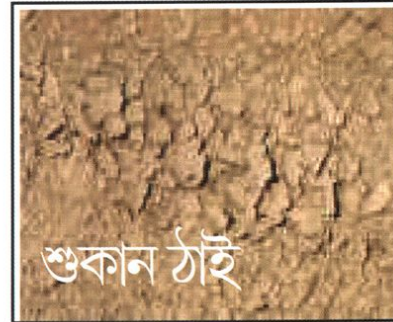
সাগৰ

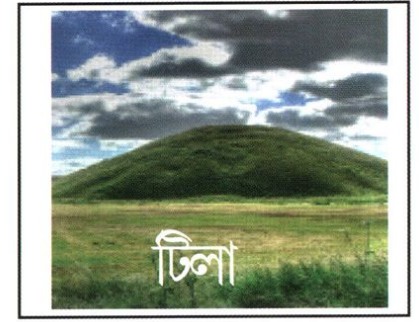
পৰ্বত

খেতি পথাৰ

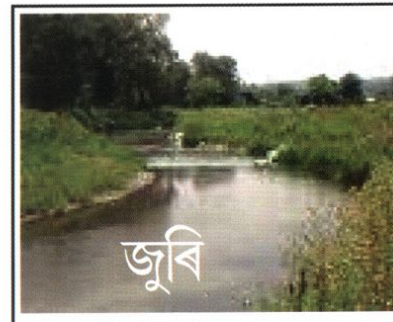
শুকান ঠাই

ঢিলা

পুখুৰী

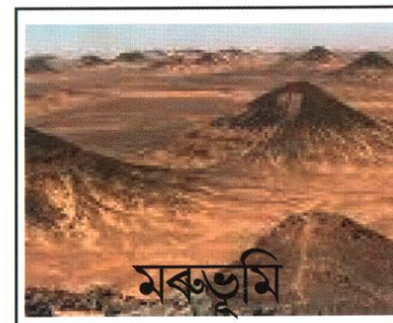
জুৰি

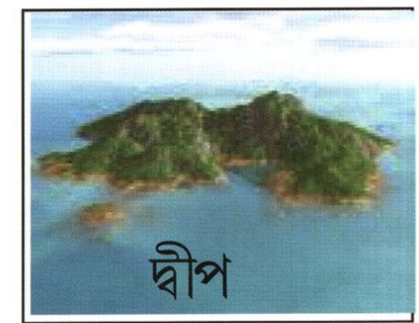
জলপ্ৰপাত

তুষাৰ অঞ্চল

মৰুভূমি

দ্বীপ

অচিনাকি ছবিবোৰ বাছি উলিয়াও আৰু নামবোৰ শিকি লওঁ ।

তলৰ ছবিবোৰৰ নাম কওঁ —

ডাৱৰ

সূৰ্য

বৰষুণ

জোন

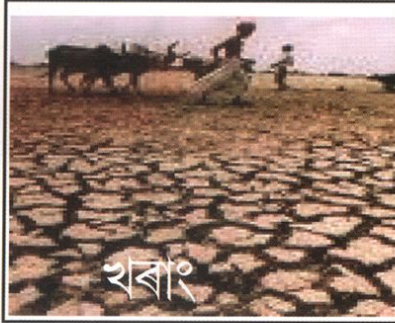
ভূমিকম্প

ধুমুহা

আগ্নেয়গিৰি

খৰাং

খহনীয়া

টো

ঘূৰ্ণীবতাহ

চুনামী

ধানপানী

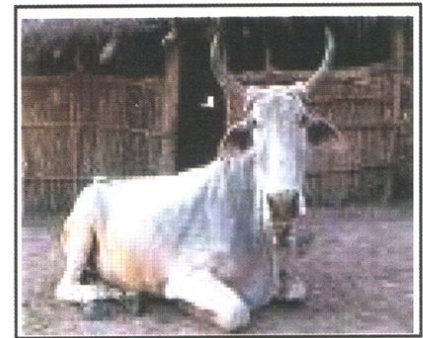
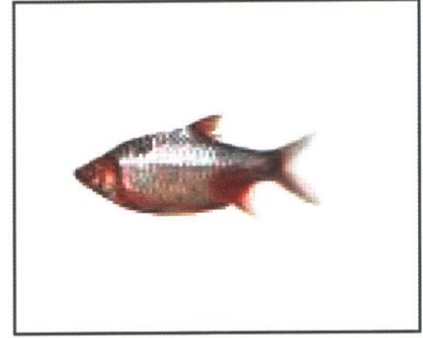
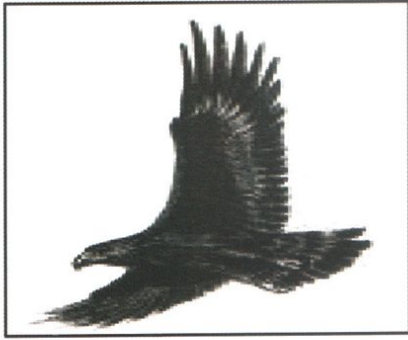

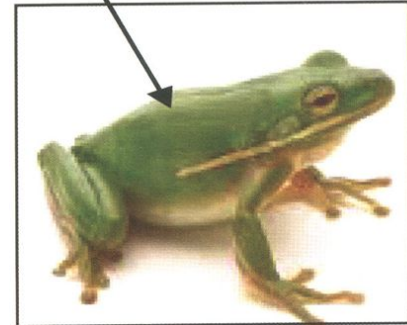
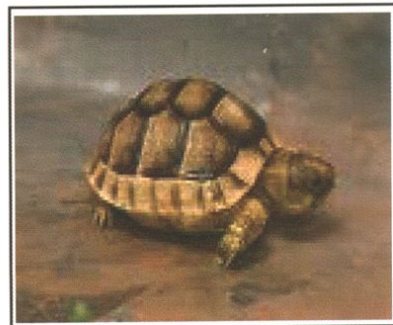
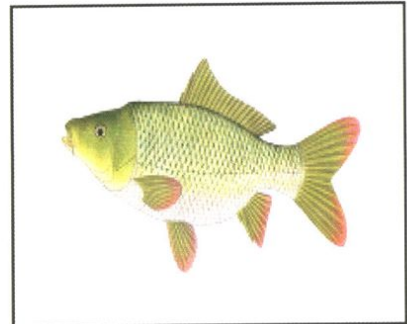
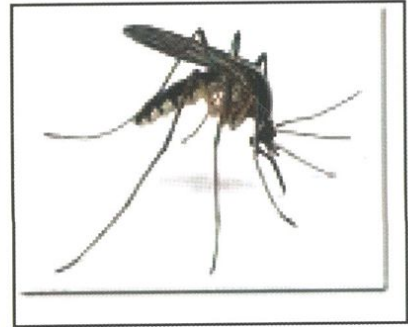
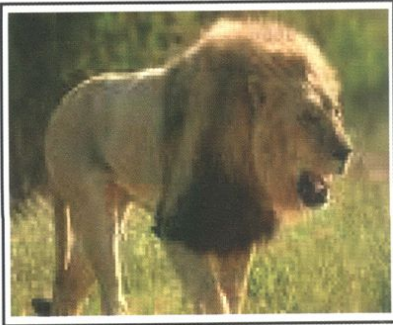
বনজুই

বিজুলী

অচিনাকি ছবিবোৰ বাছি উলিয়াও আৰু নামবোৰ শিকি লওঁ ।

এইবাৰ সানমিহলি কৰা
ছবিকার্ডবোৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ দলত লোৱা।
প্ৰথমে যি কোনো এজনে এখন ছবিকার্ড লোৱা।
এতিয়া সকলোৱে সানমিহলি ছবিবোৰৰ
মাজৰ পৰা সেই ছবিখনৰ সৈতে সম্পৰ্ক
থকা আনখন ছবি বিচাৰা। সম্পৰ্ক বিচাৰিবৰ বাবে
তলৰ প্ৰশ্নৰ সহায় ল'বা।

কাম- ১ : মানুহৰ উপকাৰত অহা কি কি ছবি আছে ?

কাম- ২ : মানুহৰ বাবে অপকাৰী কি কি ছবি আছে ?

খাদ্য গ্ৰহণৰ ক্ষেত্ৰত কি কি ছবিৰ সম্পৰ্ক আছে ?

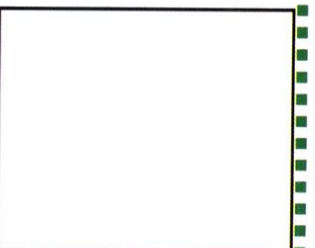
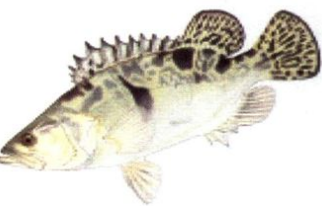
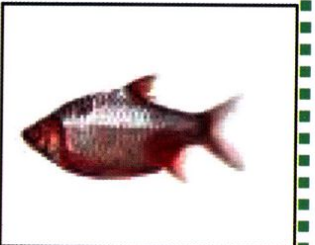
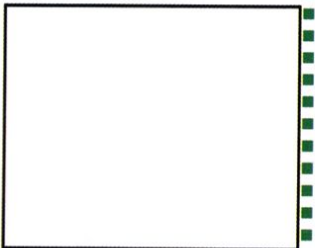
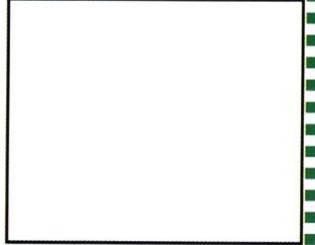
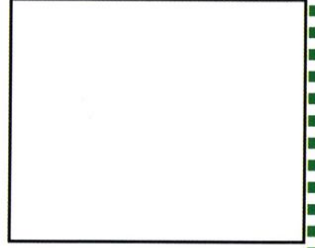
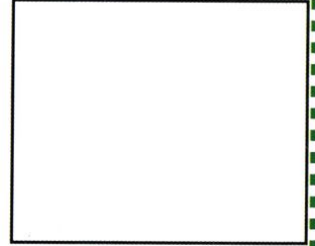
যেনেঃ- খাদ্য গ্ৰহণৰ ক্ষেত্ৰত ঈগল - সাপ - নিগনি - শস্যৰ সম্পৰ্ক আছে।

নিগনি

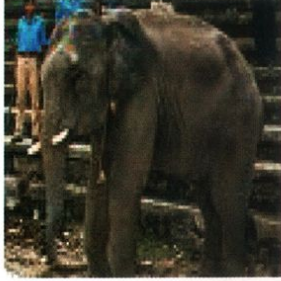
এতিয়া কাড় চিনৰ কাৰ্ডেৰে ছবিবোৰ সজোৱা।

কোনে কি খায় কোরা আৰু খালী ঘৰটোত সেই ছবিকার্ডখন থোৱা।

তলৰ প্ৰতিটো বাকছত দুখনকৈ ছবি আছে। এই ছবিদুখনৰ মাজত সম্পৰ্ক আছে। তাৰে এখন ছবি যদি নিঃশেষ হৈ যায় আনখন ছবিৰ কি হ'ব কোৱা।

ক)

খ)

গ)

ঘ)

ঙ)

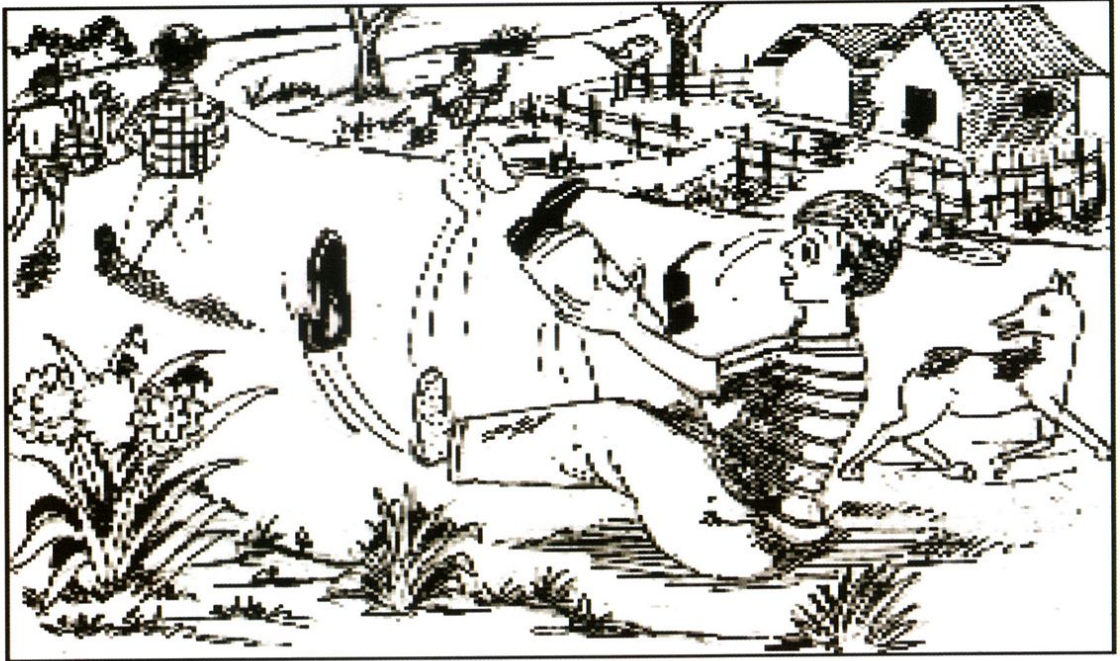
যদি এটাই আনটোক খাই শেষ করে কি হ'ব কোরা।

দলগত ভাবে তলত দিয়া ছবি দুখনৰ মাজত থকা কমেও ৫ টা অমিল বাছি উলিয়াওঁ আহ।

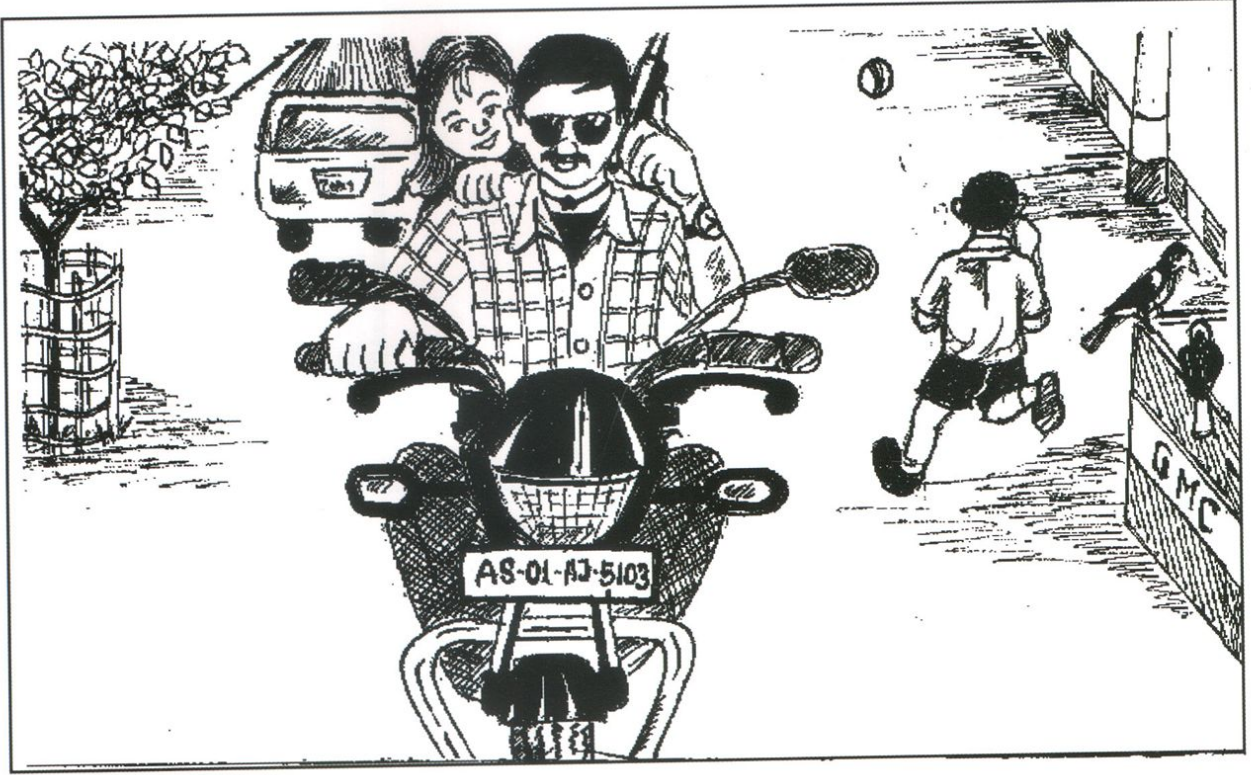

ছবি - ১

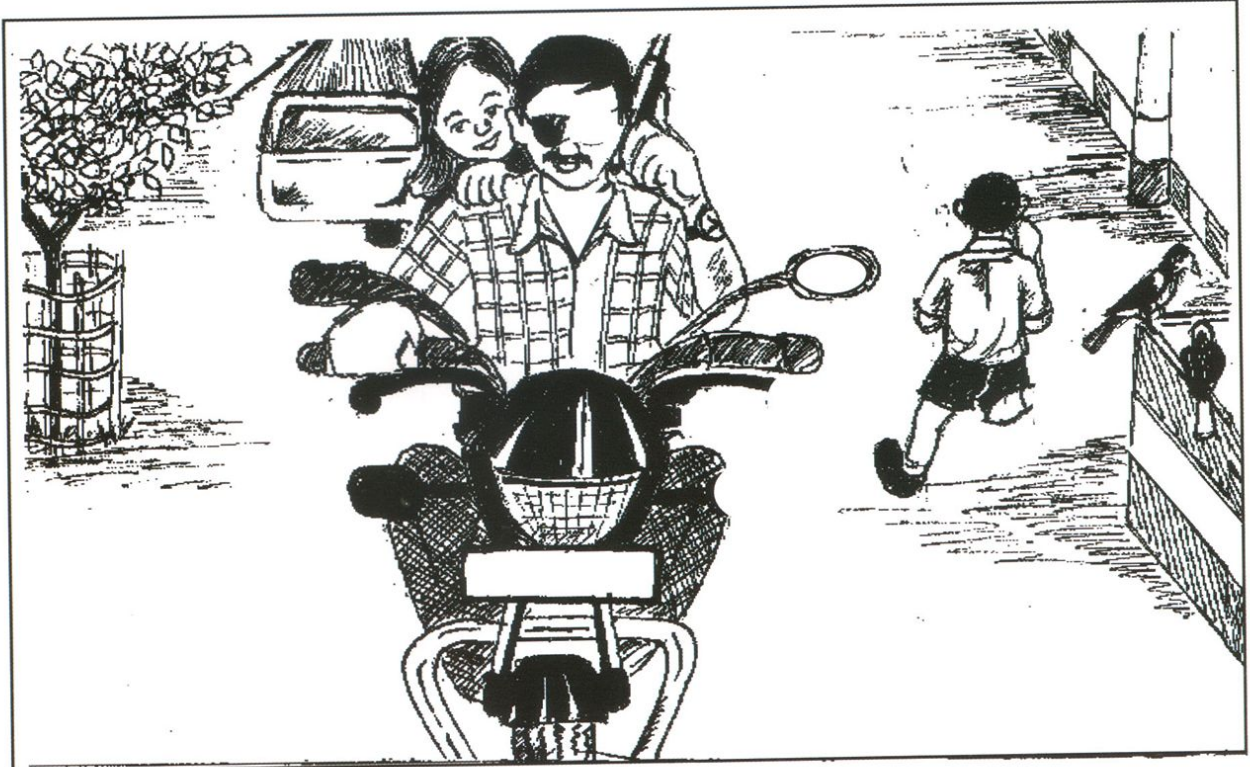

ছবি - ২

দলগত ভাবে তলত দিয়া ছবি দুখনৰ মাজত থকা কমেও ৫ টা অমিল বাছি উলিয়াওঁ
আহ।

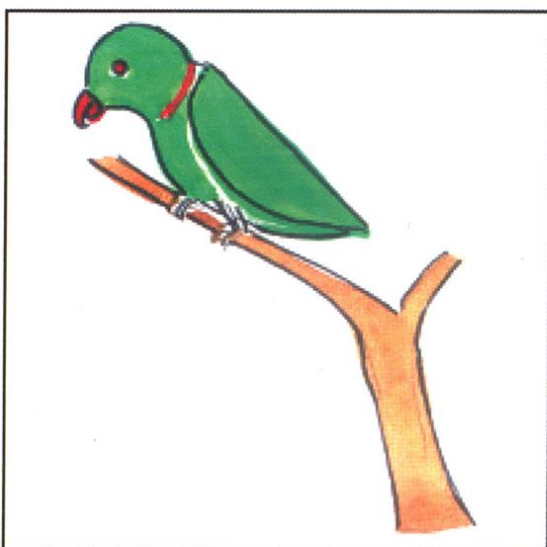
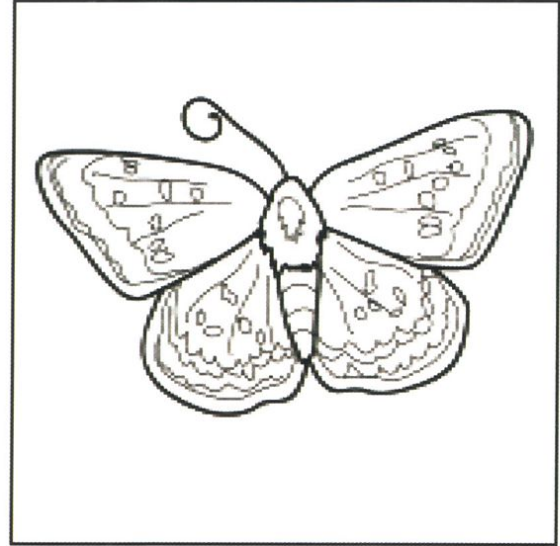
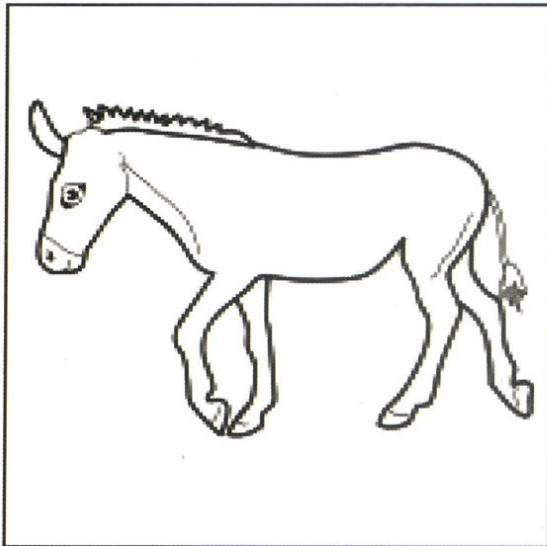
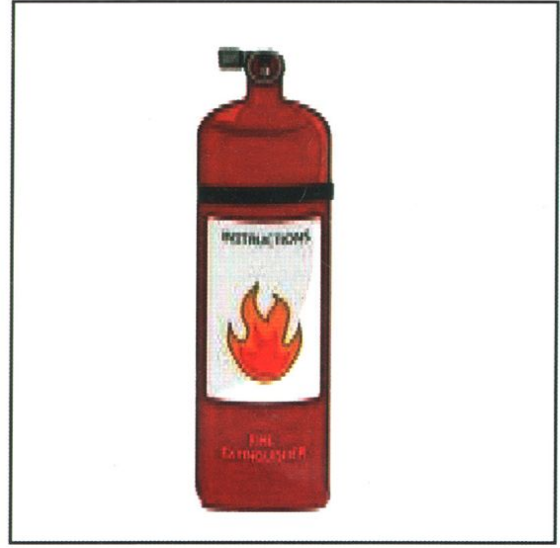

ছবি - ১

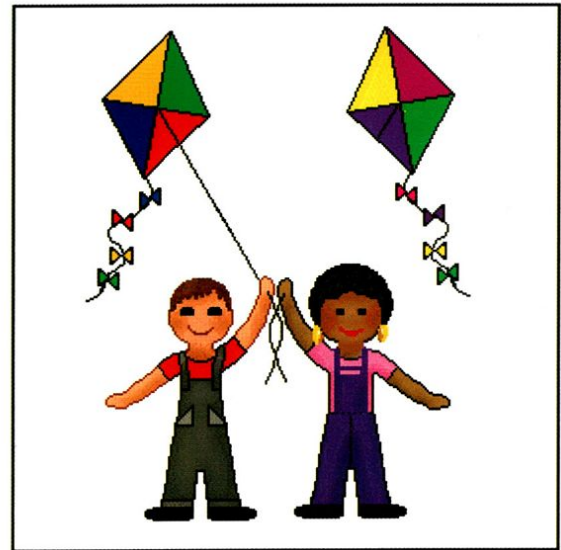
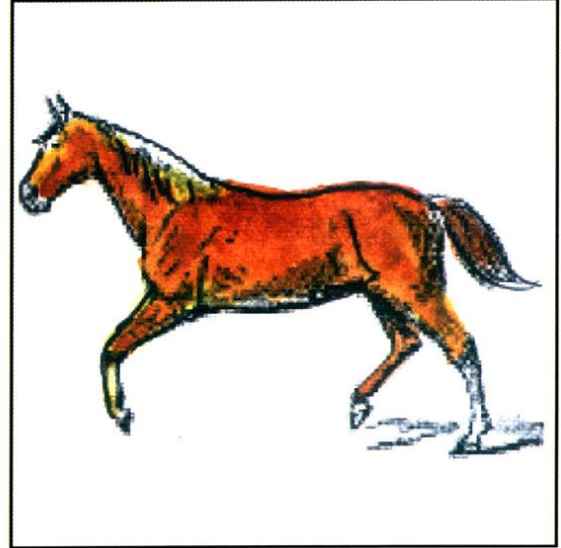
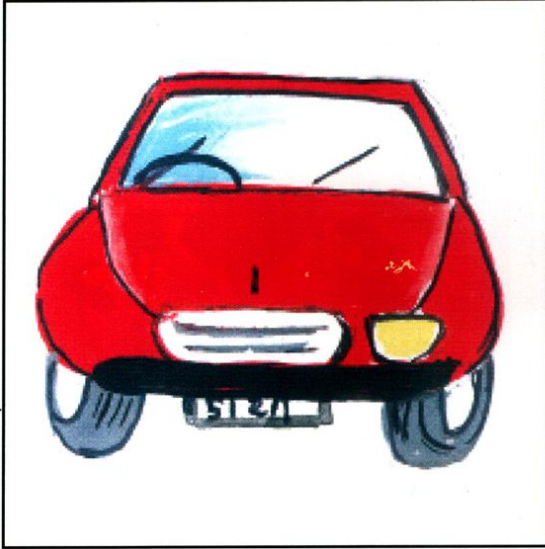
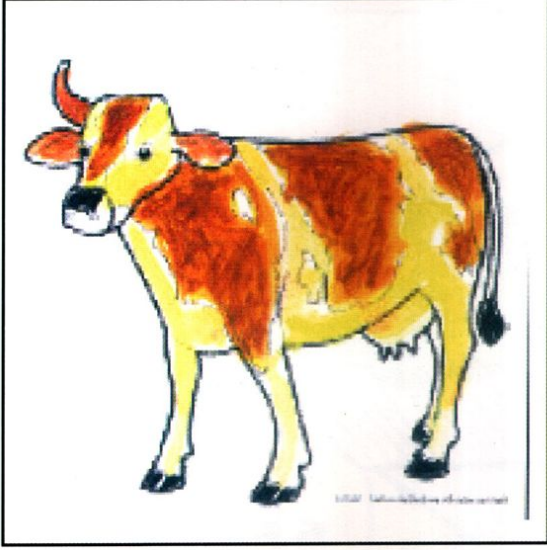
ছবি - ২

তলৰ ছবিবোৰৰ কোনটো ছবিত কি কি নাই কোৱা।

ছবিবোৰত থাকিব লগীয়া অংশৰ কি কি নাই ইজনে আনজনক সুধিবা।

তলৰ ছবিবোৰৰ কোনটো ছবিত কি কি নাই কোৱা।

ছবিবোৰত থাকিব লগীয়া অংশৰ কি কি নাই ইজনে আনজনক সুধিবা।

ছবিখন চোৱা —

কি কি কাৰণে এনে হৈছে কোৱা।

ছবিখন চোৱা —

কি কি কাৰণে এনে হৈছে কোৱা।

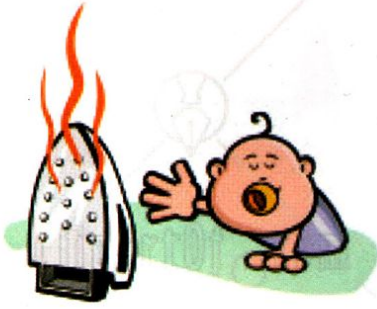
কোনকেইটা সামগ্রী বিপদজনক আৰু কিয় বিপদজনক কোৱা।

উতলা পানীৰ পাত্ৰ

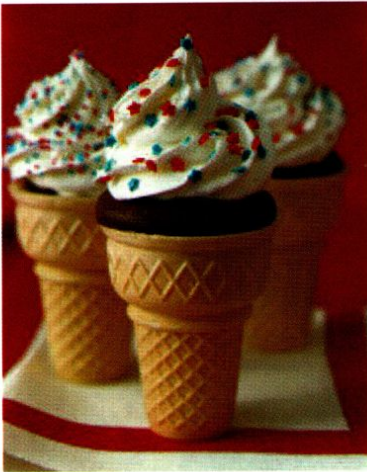
ক্ষুৰ

গৰম ইষ্ট্ৰি

শীতল পানীয়

আইচস্ক্ৰীম

ইনজেক্চন

কোনকেইটা সামগ্ৰী বিপদজনক আৰু কিয় বিপদজনক কোৱা।

কুকাৰ

উতলা পানীৰ কেটলী

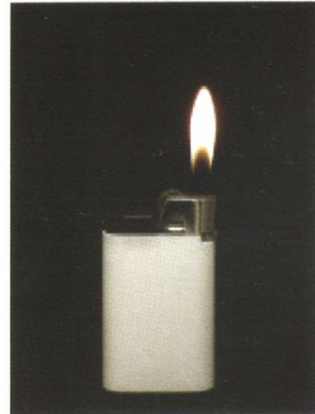
পকী বেৰ আদি ফুটা
কৰা যন্ত্ৰ

কেমেৰা

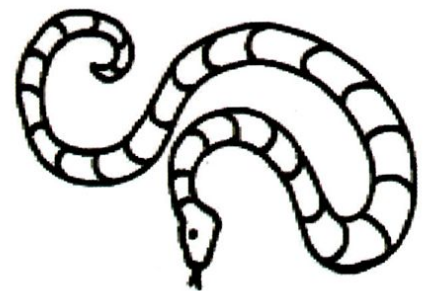
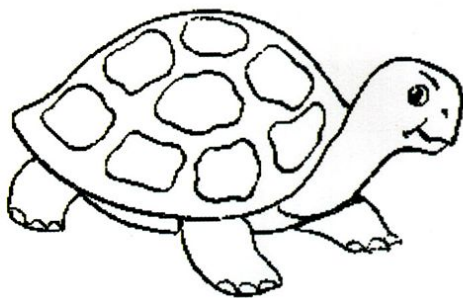
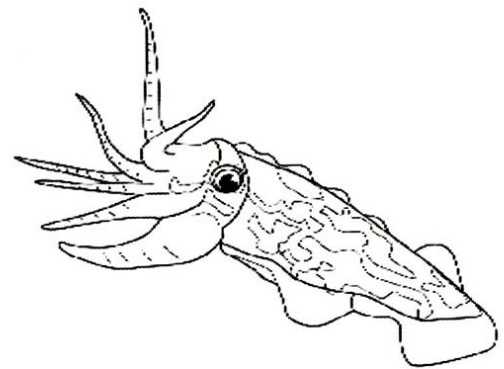
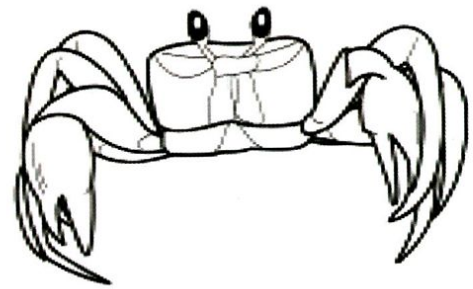
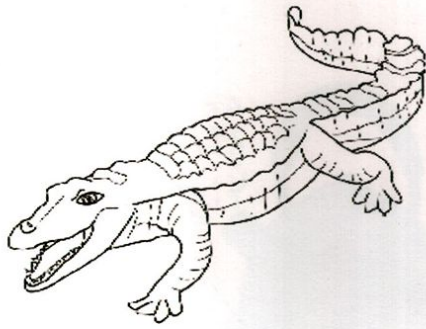

জুইশলা

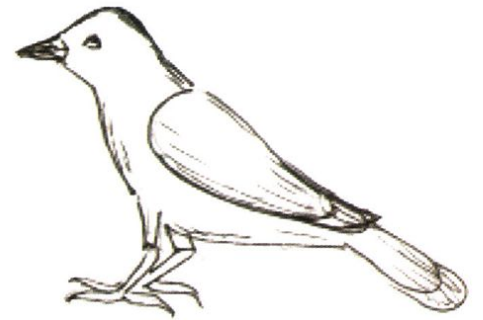
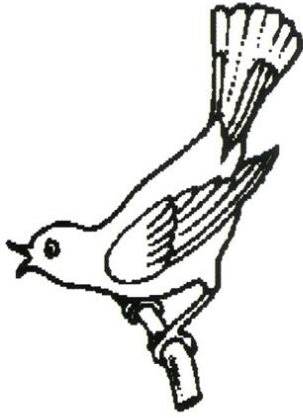
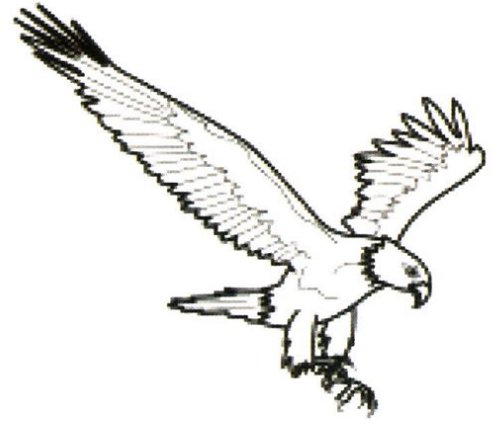
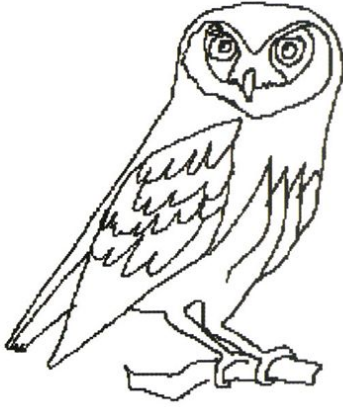

গেছ লাইটাৰ

আমাৰ বাবে বিপদজনক হ'বপৰা প্ৰাণীটোৰ ছবিত ৰং দিয়া

তলত দিয়া যি কেইটা চৰায়ে প্ৰদূষণ মুক্ত কৰাত সহায় কৰে সেইকেইটাত বং দিয়া :

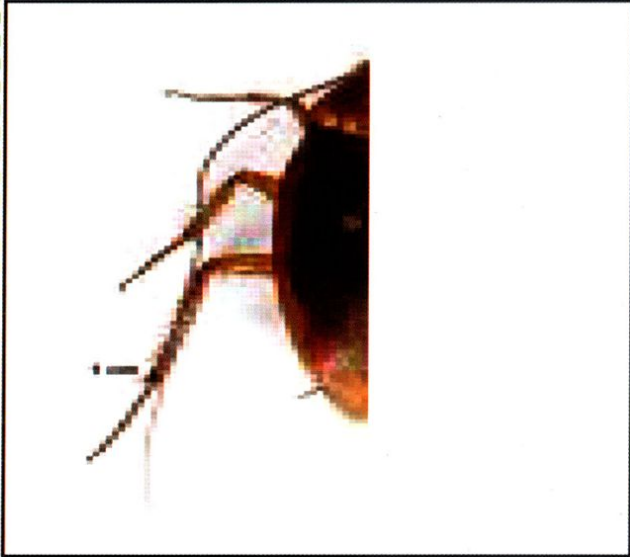
আমাৰ ক্ষতি কৰিব পৰা প্ৰাণীৰ নাম তলৰ তালিকাৰ পৰা বাছি উলিয়াই তাত ঘেৰ দিয়া।

চিলনী   সিংহ   জেঠি   কেকোৰা   হাতী

ম'হ   বাদুলী   সাপ   মহ   শগুন

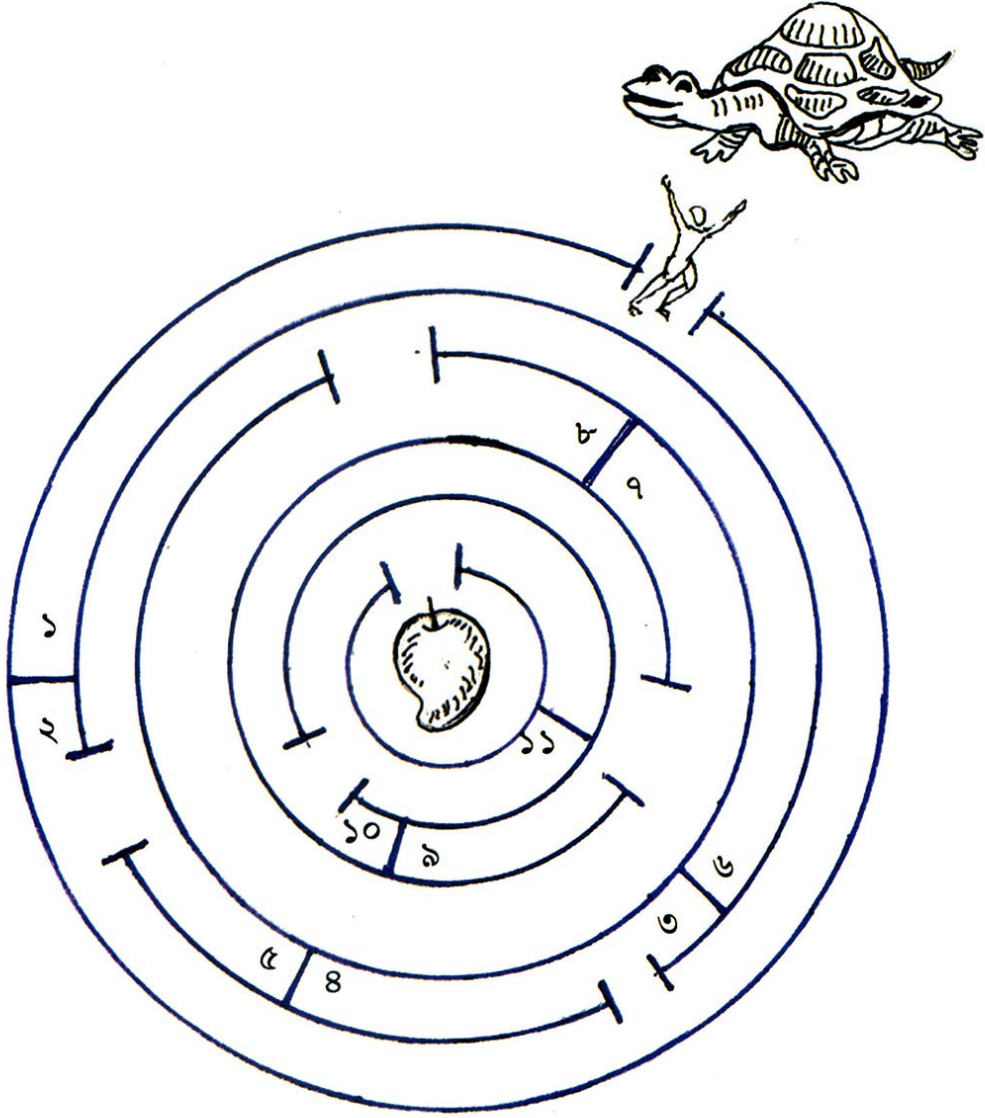
ঘৰিয়াল   মাখি   কাছ   কাউৰী   পইতাচোৰা

তলৰ বাকচত থকা ছবিবোৰ সম্পূৰ্ণ কৰা।

তুমি নিজে আমাৰ ক্ষতি কৰিব
পৰা প্ৰাণীৰ ছবি আঁকা।

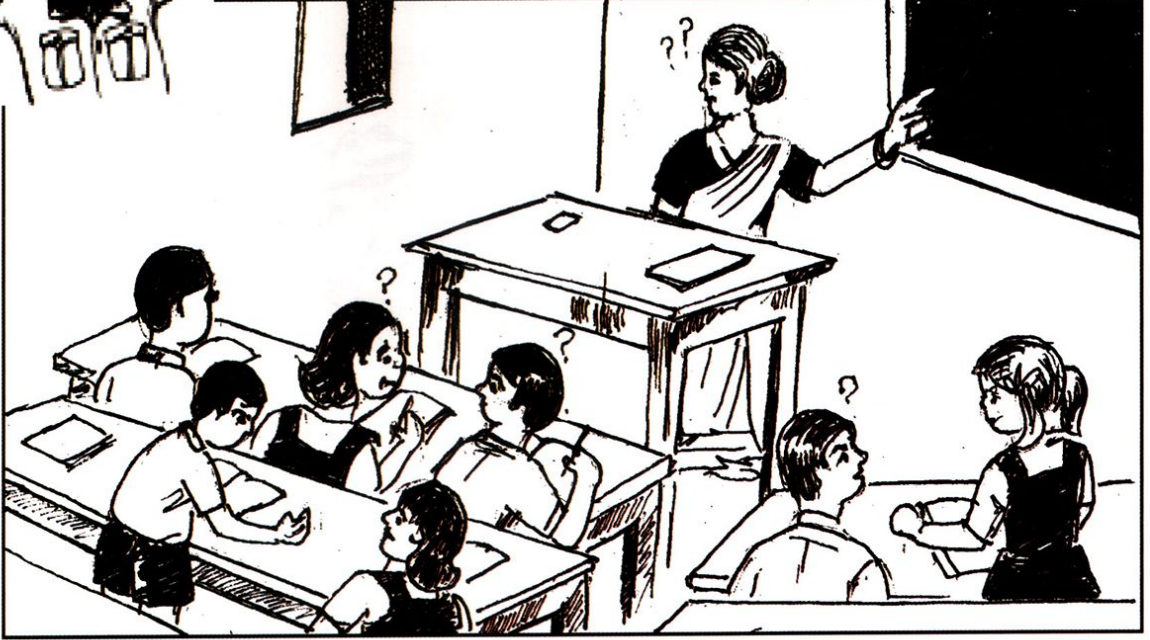
চক্ৰৰ ভিতৰত থকা আমটোলৈ যাওঁতে বা যদি সংখ্যাৰে মুখামুখি হোৱা, তেন্তে সেই সংখ্যাৰ ক্ৰম হিচাপে থকা কাষৰ তালিকাখন পঢ়িবা।

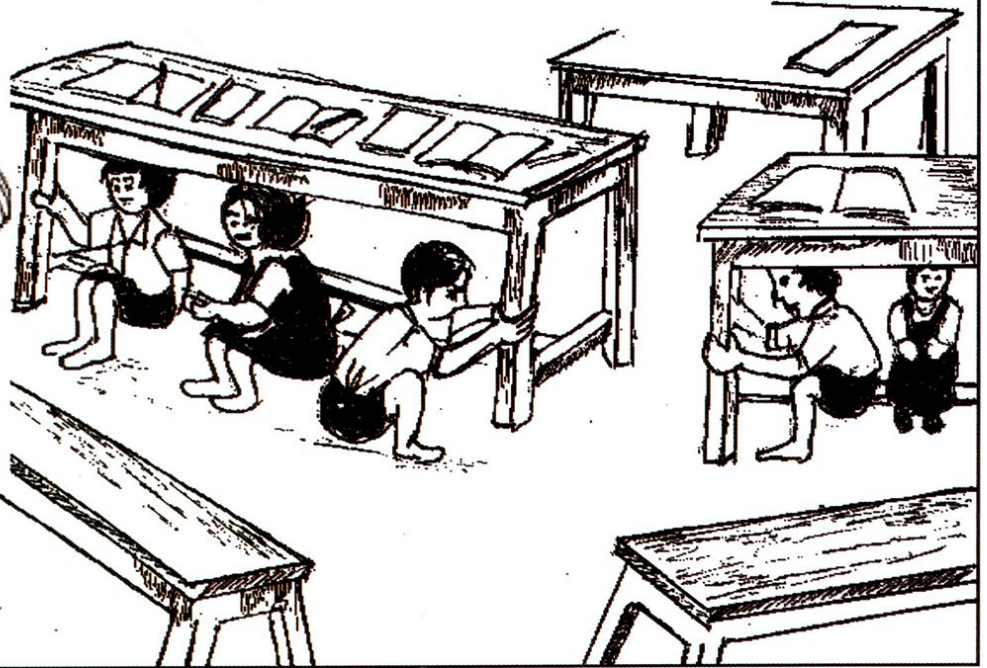
- ১। ভূমিকম্প
- ২। বানপানী
- ৩। ধুমুহা
- ৪। জুই
- ৫। আইনা
- ৬। চুনামী

- ৭। ভূমিস্থলন
- ৮। হাৰিকেন
- ৯। উষ্ণতা বৃদ্ধি
- ১০। কাৰ্বন-ডাই-
অক্সাইড বৃদ্ধি
- ১১। সাপে খোটা

আমাৰ অকণিহঁত বিদ্যালয়ত পঢ়ি থকা সময়ত
ভূমিকম্প আহিল-

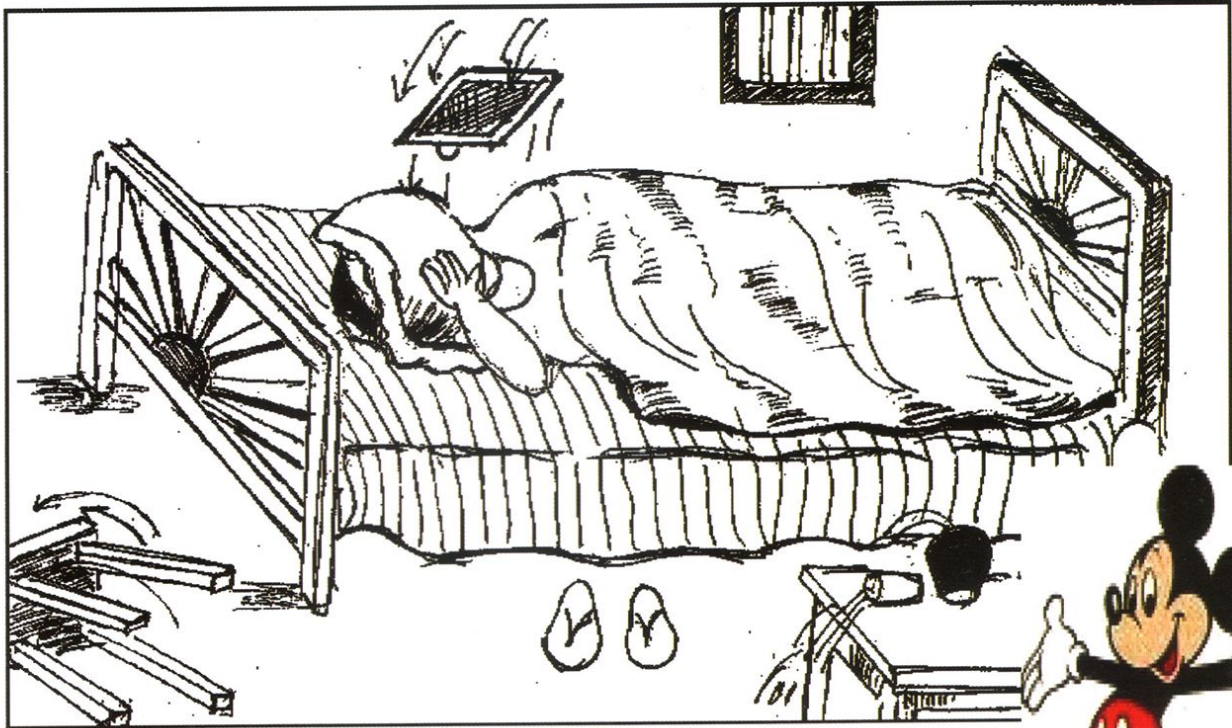
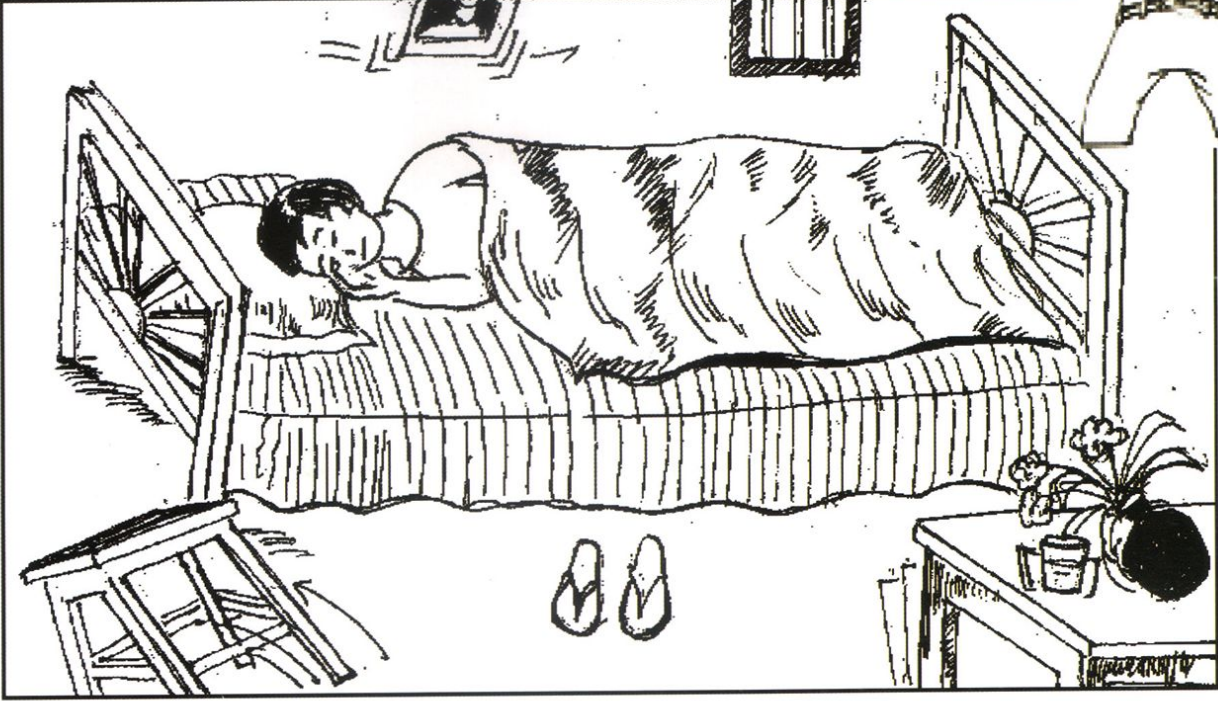
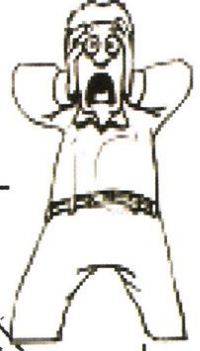

সকলোৱে লগে লগে ডেস্কৰ তলত
সোমাল।

ভূমিকম্পৰ জোকাৰণি মাৰ নোযোৱালৈকে সকলোৱে
টানকৈ ডেস্কৰ খুঁটাত ধৰি থাকিল।

এদিন শুই থাকোতে নিশা হঠাৎ
ভূমিকম্প আহিল।

সকলোৰে নিজৰ নিজৰ গাৰুৰ তলত মূৰটো
সুমোৰাই হেচি ধৰি থাকিল।

পানী বাঢ়ি আছে,
বানপানী হ'ব

তেনেহঁলে ওখ ঠাইলৈ যাব লাগিব।

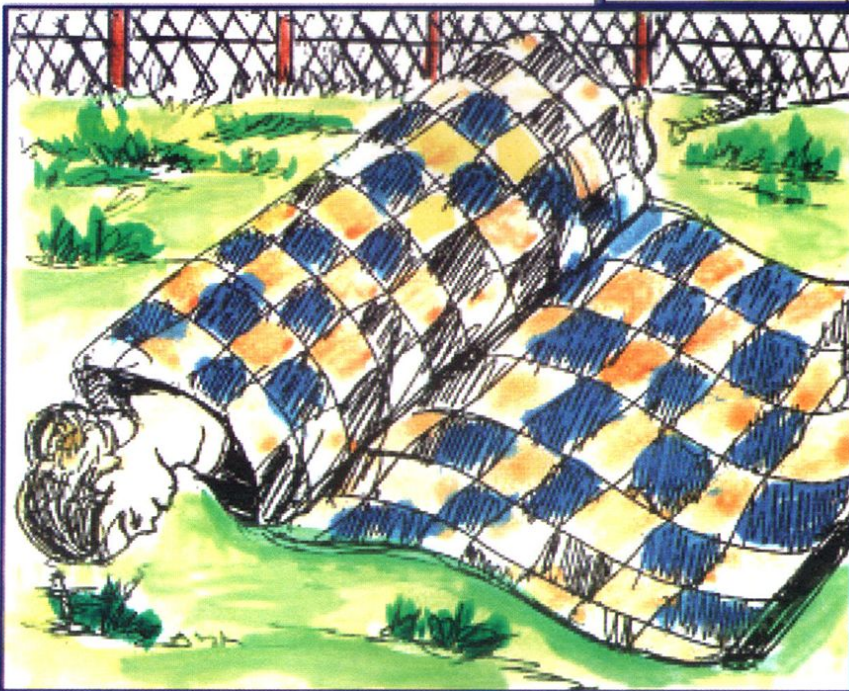
হঠাৎ গাৰ কাপোৰত জুই লাগিল

সাবধান কেতিয়াও দৌৰ
নামাৰিবা

ৰ'বা!

মাটিত পৰি দিয়া
বাগৰি দিয়া

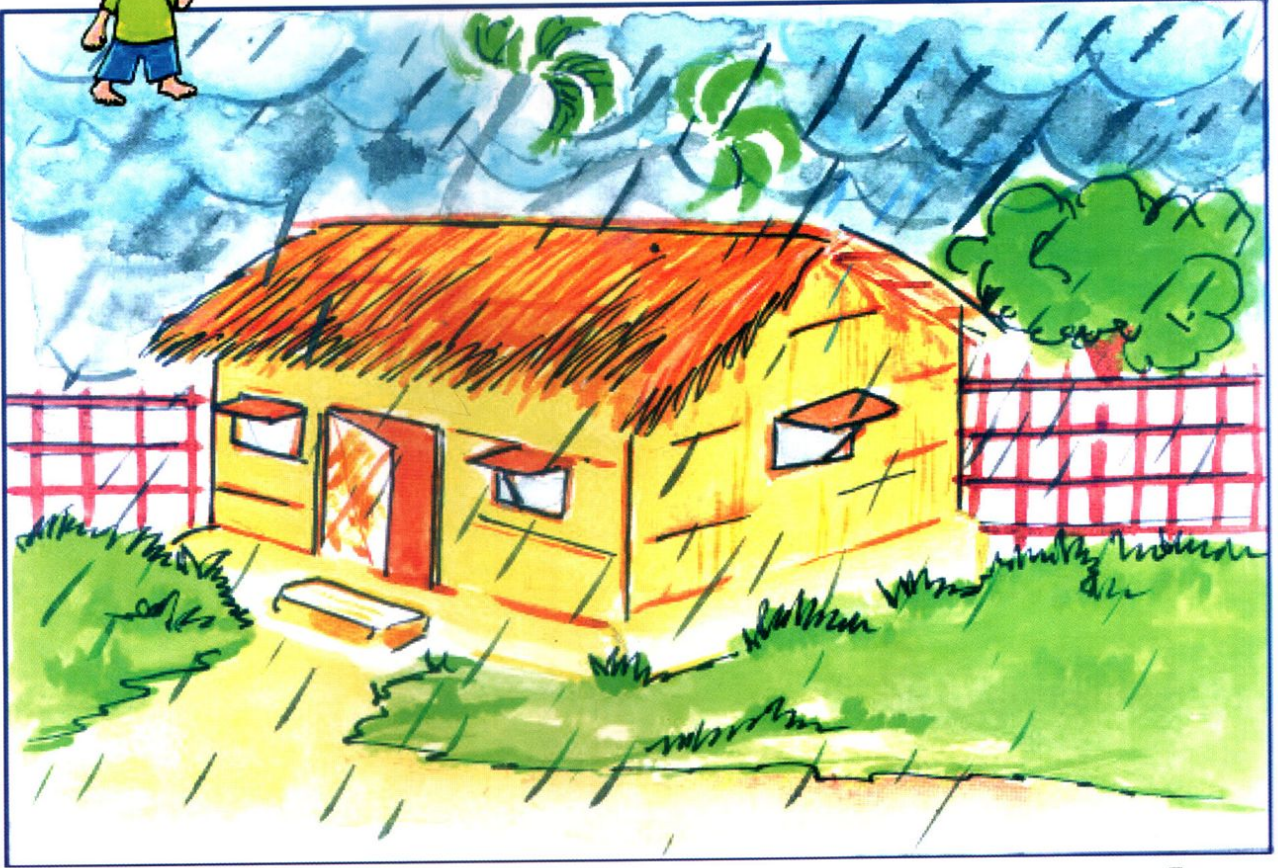

মজিয়াত আঠুকাটি হাউলি দিয়া । বগুৱা বাই ঘৰৰ বাহিৰলৈ ওলাই যোৱা ।

বিজুলী ঢেৰেকশীৰে ধুমুহা বৰষুণ আহিছে—

বাহিৰত নাথাকিবা। ঘৰৰ ভিতৰলৈ ব'লা।

দুর্যোগ তথ্য কেন্দ্ৰ

আমাৰ বিদ্যালয়ৰ “দুর্যোগ তথ্য কেন্দ্ৰ” স্থাপন কৰোঁ আহা :

কেন্দ্ৰটো কেনেকৈ স্থাপন কৰিবা: শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীৰ সহযোগত বিদ্যালয়ৰ যিকোনো এটা কোঠাত “দুর্যোগ তথ্য কেন্দ্ৰ” স্থাপন কৰিব পৰা যাব। এই কেন্দ্ৰটো ঘাইকৈ প্ৰদৰ্শনমূলক হ'ব। কেন্দ্ৰটোত থাকিবলগীয়া সামগ্ৰীসমূহ হ'ল —

১। আমাৰ অঞ্চলটোৰ দুর্যোগসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ বৰ্ণনা কৰা আৰু ল'বলগীয়া ব্যৱস্থাবলী থকা তালিকা।

২। দুর্যোগ সম্পৰ্কীয় বাতৰি কাকত, আলোচনী আদিত প্ৰকাশিত প্ৰৱন্ধ পাতি।

৩। দুর্যোগৰ ফটো, পুস্তিকা আদি।

৪। দুর্যোগৰ সময়ত নিৰাপদে ওলাই যাব পৰা দিক নিৰ্দেশনা আদি।

তথ্য কেন্দ্ৰটো কেনেকৈ পৰিচালনা কৰিব : দুর্যোগ তথ্য কেন্দ্ৰটোত এখন পৰিচালনা সমিতি থাকিব। সমিতিখনে কেন্দ্ৰটোত ৰাখিবলগীয়া সামগ্ৰীসমূহ সংগ্ৰহ আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে পঢ়াৰ বা জনোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিব। শ্ৰেণী অনুযায়ী নিয়মিতভাৱে দুর্যোগ কেন্দ্ৰৰ তথ্যসমূহ পঢ়াৰ পাছত শ্ৰেণীতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক আলোচনা কৰিবলৈ দিব।

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে কি কৰিব : ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে দুর্যোগ তথ্য কেন্দ্ৰটোৰ পৰা জনা কথাখিনিৰে —

১। গল্প লিখিব।

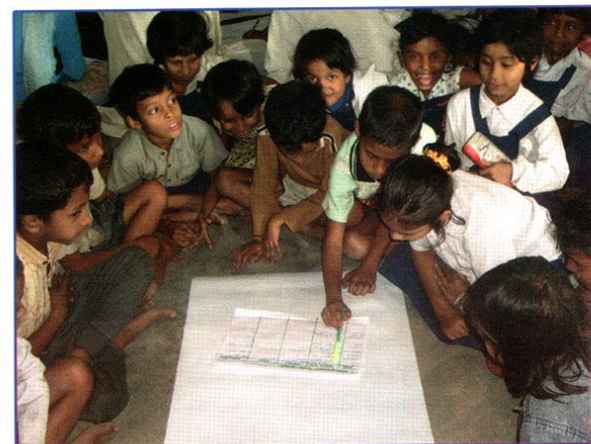
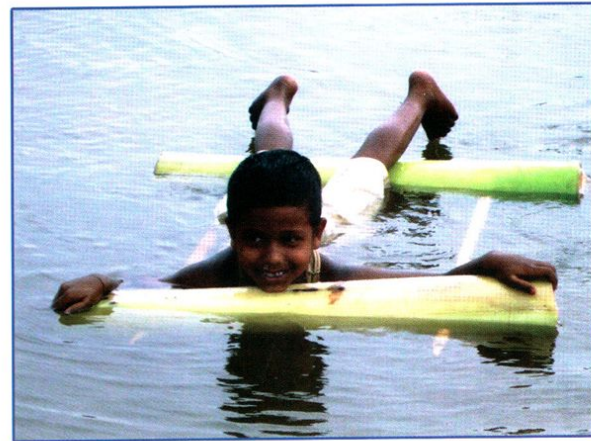
২। পদ্য/কবিতা লিখিব।

৩। নাটিকা লিখিব আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু অভিভাৱকসকলৰ আগত প্ৰদৰ্শন কৰিব।

আমাৰ বিদ্যালয়ৰ “দুর্যোগ তথ্য কেন্দ্ৰ”টোত আৰু কি কি তথ্য বা সামগ্ৰী অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব পৰা যাব তালিকা কৰোঁ আৰু সেইসমূহ তথ্য কেন্দ্ৰটোত সজাওঁ আহা -

বিভিন্ন কামকাজৰ ফটো

দুৰ্যোগৰ ক্ষেত্ৰত সততে প্ৰয়োজন হোৱা
কেইটামান অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ ঠিকনা আৰু ফোন নম্বৰ

জিলা দুৰ্যোগ ব্যৱস্থাপনা বিভাগ

স্থানীয় আৰক্ষী থানা

ওচৰৰ অগ্নি নিৰ্বাপক বাহিনীৰ কেন্দ্ৰ

গ্ৰাম্য বিকাশ মঞ্চ

গাওঁবুঢ়া

গাৱঁৰপঞ্চায়ত সদস্য

ইকো' (ECHO)

ইউৰোপ মহাদেশৰ অন্তৰ্গত দেশসমূহৰ এটি সংস্থা হ'ল ইউৰোপিয়ান কমিচন। এই সংস্থাৰ এটি বিভাগ আছে যিটোৱে বিশ্বত দুৰ্যোগৰ সময়ত সহায় কৰে। এই বিভাগটোৰ নাম হ'ল ইউৰোপিয়ান কমিচন হিউমে-নিটেৰিয়ান অফিচ' (European Commission Humanitarian Office) চমুকৈ 'ইকো'। ১৯৯২ চনৰ পৰা ইকোৱে বিশ্বৰ ৮৫ খন দেশত কাম কৰি আছে। ইকোৱে সহায় কৰা প্ৰধান বিষয়বোৰ হ'ল— তৎকালীন সাহায্য, আহাৰ যোগান, বাসস্থানৰ সুবিধা ইত্যাদি। ইকোৰ এটা অন্যতম বিভাগ হ'ল 'ডিপ্ ইকো' (Disaster Preparedness European Commission Humanitarian Office) যিটো বিভাগে দুৰ্যোগৰ আগতে ল'ব লগা সাৱধানতাৰ বিষয়ে কাম কৰে। প্ৰতি বছৰে প্ৰায় দহ লাখ মানুহ, খৰাং বানপানী, ভূমিকম্প, ধুমুহা, ভূমিস্থলন, চুনামি ইত্যাদি দুৰ্যোগৰ দ্বাৰা ক্ষতিগ্ৰস্ত হয়। এই দুৰ্যোগবোৰে মানৱ জাতিৰ দৰিদ্ৰতাত ইন্ধন যোগায়। প্ৰায় ৯৭ শতাংশ প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ সংঘটিত হয় অনুন্নত ৰাষ্ট্ৰসমূহত, যাৰ জৰিয়তে মানুহৰ জীৱিকা বিশেষ ধৰণে ক্ষতিগ্ৰস্ত হয়। প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগক বাধা দিব নোৱাৰি যদিও আমাৰ সাৱধানতা আৰু দুৰ্যোগৰ বিষয়ে সজাগ হ'লে ক্ষয়-ক্ষতিৰ পৰিমাণ হ্ৰাস কৰিব পাৰি। 'ইকো' নামৰ অনুষ্ঠানটোৱে বেছি দুৰ্দশাগ্ৰস্ত লোকসকলৰ জীৱন ৰক্ষাৰ বাবে কাম কৰে। সেইবাবে আমি 'ইকো'ক মানুহৰ দুৰ্যোগৰ বিষয়ে সজাগতা বৃদ্ধিত অৰিহণা যোগোৱা অন্যতম সংস্থা বুলি কব পাৰো। 'ইকো'ৰ অন্যতম বিভাগ 'ডিপ্ ইকো' (DIPECHO) ৰ প্ৰধান লক্ষ্যসমূহ হ'ল আটাইতকৈ বেছি দুৰ্দশাগ্ৰস্ত সমাজত য'ত দুৰ্যোগৰ সম্ভাৱনা বেছি, তাত পূৰ্ব-প্ৰস্তুতি আৰু সজাগতা বৃদ্ধিৰ বাবে কাম কৰা। ইয়াৰ অন্তৰ্গত বিষয়বোৰ হ'ল প্ৰশিক্ষণ, সক্ষমতা বৃদ্ধি আৰু সজাগতা। 'ডিপ্ ইকো' (DIPECHO) ৰ কাৰ্য্যাবলীয়ে গাঁৱৰ পৰা আৰম্ভ কৰি ৰাজহ চক্ৰ, পৌৰ নিগম, জিলা আনকি ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্য্যায়কো সামৰি লয়। দুৰ্যোগ প্ৰশমনৰ কাৰ্য্যসূচী হ'ল এটা দীঘলীয়া পৰ্য্যায়। গতিকে এই পৰ্য্যায়ত অংশীদাৰী অনুষ্ঠানসমূহক আৰ্থিক অনুদান আগবঢ়ায় 'ইকো'ৱে। আমাৰ প্ৰকল্পটিতো আৰ্থিক অনুদান আগবঢ়াইছে এই অনুষ্ঠানটিয়ে।

একচন এইড (ActionAid)

বিশ্বব্যাপী দৰিদ্ৰতাৰ বিৰুদ্ধে যুঁজ দিয়াৰ কাম কৰি থকা একচন এইড হ'ল এটি আন্তৰ্জাতিক সংস্থা। ১৯৭২ চনৰ পৰা এতিয়ালৈকে একচন এইডে বিশ্বৰ ৪২ খন দেশৰ প্ৰায় ১৩ মিলিয়ন অসহায় বা দুৰ্বল মানুহক সহায় আগবঢ়াইছে। ভাৰতবৰ্ষত একচন এইডে ২৪ খন ৰাজ্য আৰু দুখন কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চলত প্ৰায় ৩০০ স্বেচ্ছাসেৱী সংস্থাৰ সহযোগত সেৱা আগবঢ়াই আছে। ভাৰতবৰ্ষৰ আটাইতকৈ বঞ্চিত সম্প্ৰদায় বিলাকৰ অধিকাৰৰ হকে একচন এইডে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকাৰে মাত মতি আহিছে। দলিত, ভূমিপুত্ৰ, মহিলা, শিশু, সংখ্যালঘু, শাৰীৰিকভাৱে অক্ষম আদি লোকৰ সৈতে, যিসকলে ন্যূনতম সেৱা-সম্পদৰ অধিকাৰৰ পৰা বঞ্চিত হৈ আছে, তেওঁলোকৰ সতে সহযোগী হৈ একচন এইডে সমাজ পৰিবৰ্তনৰ বাটত আগবাঢ়ি আছে। তদুপৰি অতি স্পৰ্শকাতৰ পৰিস্থিতিত থকা লোক যেনে HIV/AIDS আক্ৰান্ত ব্যক্তি, শাৰীৰিকভাৱে অক্ষম লোক, বন্ধা-শ্ৰমিক, গৃহহীন শিশু, অনাথ বিদ্যালয়ৰ আওতাৰ বাহিৰত থকা শিশু, জীৱন জীৱিকাৰ সংকটত ভোগা নিৰশ্ৰয় লোক ইত্যাদিৰ সৈতে একচন এইডে বিশেষভাৱে কাম কৰি আহিছে। তাৎক্ষণিকস্থল, শিক্ষা ইত্যাদিৰ ব্যৱস্থাকৰণৰ লগতে একচন এইডে সাংবিধানিক, নৈতিক আৰু আইনগত অধিকাৰৰ ভিত্তিত উন্নয়নী প্ৰক্ৰিয়া আণ্ডৰাই নিয়াৰ হ'কে 'গণ অধিকাৰ' বিষয়ে সজাগতা আৰু সচেতনতা সৃষ্টিৰ লক্ষ্যৰে কাৰ্য্যক্ৰম পালন কৰি আহিছে।

গ্ৰাম্য বিকাশ মঞ্চ

প্ৰতিখন গাঁৱতে এখন শান্তিপূৰ্ণ, সমৃদ্ধিশালী, সমতাপূৰ্ণ আৰু শোষণ মুক্ত সমাজ গঢ়াৰ লক্ষ্যৰে ১৯৯৯ চনত জন্ম হোৱা 'গ্ৰাম্য বিকাশ মঞ্চ' এটি বেচৰকাৰী স্বেচ্ছাসেৱী সংস্থা। জন্মলগ্নৰে পৰা 'গ্ৰাম্য বিকাশ মঞ্চ'ই সমাজৰ বঞ্চিত সকল বিশেষকৈ মহিলা সকলক আৰ্থসামাজিক সৰলীকৰণৰ জৰিয়তে সমাজ পৰিৱৰ্তনৰ দায়িত্ব ল'ব পৰাকৈ উপযুক্ত কৰা আৰু তাৰ জৰিয়তে এনে এখন সমাজ সৃষ্টি কৰা য'ত তেওঁলোক মৰ্যদা সহ জীয়াই থাকিব পাৰে, তেনে উদ্দেশ্যৰে সেৱা আগবঢ়াই আছে। অনুষ্ঠানটোত প্ৰায় পাঁচ শতাধিক স্বেচ্ছাসেৱকে বিভিন্ন উন্নয়নমূলক কাৰ্য্যত প্ৰত্যক্ষভাৱে জড়িত হৈ আছে। নলবাৰী, বাগসা, বৰপেটা আৰু কামৰূপ (গ্ৰামীন) জিলাৰ বিভিন্ন প্ৰান্তত অনুষ্ঠানটোৱে সেৱা আগবঢ়াই আছে। গ্ৰাম্য বিকাশ মঞ্চৰ মুখ্য কাৰ্য্যালয় ১ নং বৰধনৰা, পোঃ অঃ দক্ষিণগাঁও, পিন- ৭৮১৩৫০, জিলা- নলবাৰী (অসম)ত অৱস্থিত। 'দুৰ্যোগ'ৰ মুহূৰ্তত সহায়ৰ বাবে গ্ৰাম্য বিকাশ মঞ্চৰ 'জৰুৰী সেৱা'ৰ বাবে ০৩৬২৪-২৮৩৭৪০ অথবা ৯৮৬৪২৯২৮০৮ / ৯৮৬৪৩৫৪৮৮ / ৯৭০৭০৯২০৯৯ / ৯৮৬৪০৩৭১০৫ আৰু ই মেইল gvm_ngo@sify.com ত যোগাযোগৰ সুবিধা আছে

আহুক, দুৰ্যোগ প্ৰশমনৰ বাবে একেলগে আগবাঢ়ো।

'গ্ৰাম্য বিকাশ মঞ্চ'ৰ ডেভেলপমেন্ট কমিউনিকেচন চেল'ৰ দ্বাৰা 'ইকো'ৰ অৰ্থ সাহায্যত একচন এইড ইন্টাৰনেচনেল ইণ্ডিয়াৰ উদ্যোগত ৰূপায়িত "Promoting and Strengthening DRR Strategies and Mechanisms in Assam" প্ৰকল্পৰ অধীনত প্ৰচাৰিত।